

NOVES PREOCUPACIONS

L'any 1970, la població escolar (de 4 a 13 anys) de Collblanc-la Torrassa és de 12.740 persones. L'ensenyament oficial cobria només el 29,12% del total de les places escolars. La mitjana d'alumnes per aula podia ser de 48,8 a l'escola pública, i de 44,2 alumnes a la privada, encara que hi ha testimonis presencials de l'existència d'aules amb 70, 80 i fins i tot amb més de 100 alumnes. En algunes d'aquestes aules, els nois més "espavilats" ajuden el professor a ensenyar altres nois.

El sociòleg lligat a l'ICESB (Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona), Raimon Bonal, en l'estudi encomanat el 1974 per l'Associació de Veïns, que veia en ell un aliat per la seva lluita, assenyala els dèficits importants, entre els que destaquem la necessitat de desplaçar-se fora del barri d'un terç dels nens i nenes de Collblanc-la Torrassa per poder trobar una plaça escolar digne. En aquesta lluita, com en tantes d'altres, l'Associació no està sola. Amb el Centre Social La Florida emprenen una campanya a favor de la millora de l'ensenyament. Aconseguiran el parvulari del carrer Fortuny, així com les escoles Pep Ventura i Eugeni d'Ors. L'esforç que es fa és molt considerable.

"En una ocasión convocamos una asamblea y Maria Dolors Calvet fue a entregar al alcalde una invitación para que se sumara a nosotros. Al cabo de bastante rato, Maria Dolors no volvía. Fuimos a preguntar pero no nos dieron razón de ella. En realidad la habían detenido y estaba en la comisaría de Via Layetana. No salió hasta la noche."

Aquesta actuació per part de l'autoritat crea un cert desconcert

que augmenta l'endemà quan, en anar a l'assemblea, es troben el solar totalment ocupat per la policia anti-disturbis. Quedava clar que portar a terme l'assemblea amb un mínim de seguretat era inviable.

“Aquello daba miedo, lleno de policía. Nos fuimos a la iglesia de La Florida. Allí había una boda y nos mezclamos con los invitados. Los novios se acordarán toda la vida.”

El 1974 no podem pas dir que la situació hagi millorat de forma substancial. Al preescolar corresponen 44 alumnes per aula i a EGB 47,4, és a dir, una situació greu de relació de la ràtio alumne/classe. Pel que fa al personal, el nombre de mestres correspon exactament al nombre d'aules, palesant una gran pobresa de recursos humans. A tot això hem d'afegir que l'educació especial és totalment absent del sector.

La resposta oficial als problemes plantejats al voltant de l'ensenyament arriba en forma de convocatòria a una reunió a la Casa España (actualment Museu d'Història de la Ciutat). Els veïns no hi van gaire tranquils perquè hi ha molta que policia controlan, però finalment s'hi arriquen. Davant la demanda d'escoles, l'argument del consistori és que els immigrants tenen massa fills. Un veí diu molt enfadat a l'Alcalde:

“Yo he tenido cinco hijos y soy más responsable de mis hijos que usted de su cargo.”

A Matías de España Muntadas (1962-1973) el succeeix Vicenç Capdevila, que és considerat per tothom com més dialogant.

Malgrat tot, el veïns no s'acaben de refiar de les institucions i en tot moment fan un seguiment de les obres. Mensualment es van fent fotos de l'estat de les escoles que s'estan construint. Aquesta reivindicació de les escoles no fa decaure, però, la lluita

contra el Pla Parcial.

“Estábamos controlando todo lo que podíamos, además de manifestarnos. No sé cómo mi mujer me aguantaba, siempre fuera de casa, haciendo reuniones.”

Aquest breu comentari d'un dels participants al taller ens obre la porta a la reflexió sobre el paper de les dones dins del moviment associatiu. En parlar de l'Associació de Veïns, correm el risc d'emfatitzar, dins la reivindicació, la lluita contra el Pla Parcial i, dins les festes, les del Parc de La Marquesa, oblidant així d'altres activitats igualment importants que es duen a terme en aquest període. Un exponent del cas, seria la labor de la Vocalia de Dones.

Dins de l'Associació, hi havia diversos grups que, si bé participaven en les grans accions, també tiraven endavant les seves pròpies reivindicacions. Així, hi trobem el grup de joves que organitza l'Esplai, que més endavant passarà a la Ronda de la Torrassa. També trobem la vocalia de dones a l'entorn de la qual aquestes troben un lloc on parlar de les seves inquietuds, organitzar-se, participar.

Entre d'altres activitats s'organitzaren berenars i, per primer cop, xerrades sobre sexualitat, on les dones podien parlar de les seves vivències entre iguals i sense complexes; xerrades sobre l'educació dels fills, sobre la incorporació de la dona al món laboral... Va ser l'oportunitat de conèixer de prop i conversar amb dones importants en el camp de la literatura, la medicina, el dret. Entre altres van fer les seves xerrades als locals de l'AVV i convidades per la vocalia de dones, la Montserrat Roig, l'Assupció Amelibia, la Rosa Ros o l'Assupció Sallés.

La vocalia va col·laborar decididament en la consecució dels centres de planificació familiar. S'ha de destacar la importància

que té per a moltes dones el fet de disposar d'un lloc on organitzar-se. Fins aquest moment, no tenien un espai públic on la seva presència fos ben vista. Malgrat ser presents en diverses entitats, no havien entrat ni en els òrgans de direcció, ni en l'organització.

“La meva mare rentava la roba del Club de futbol de Collblanc, i la meva àvia era taquillera, però mai havien arribat a l'equip directiu com el meu pare...”

Fins que les dones s'organitzen al voltant de l'Associació de Veïns, no tenen gaires oportunitats de participar en el moviment associatiu, sobretot després de la guerra. La lenta recuperació d'aquest moviment només permet fer alguna tasca suposadament inherent al seu gènere. Catequesi, organització de rifes benèfiques i fer-se responsables de la intendència en sortides col·lectives al camp. Això no vol dir, però, que no hi hagués moltes dones amb inquietuds, que de mica en mica van buscant la manera de canalitzar-les. Algunes comencen en els grups de cristians de base i d'altres en el si d'algun partit polític. Totes plegades, però, s'aboquen a la feina en el moment que comença a funcionar l'AVV

“A mi em va servir de molt. Primer em costava molt parlar, no m'atrevia, sobretot perquè així que hi havia un home en una assemblea sempre acabava parlant ell. Després ja m'hi vaig acostumar.”

Si alguna cosa ha canviat per a les dones en els darrers vint anys és, en part, gràcies a l'esforç de totes aquelles que generosament i, la majoria de vegades sense deixar les “labores propias de su sexo”, varen participar de forma entusiasta en les lluites que va portar a terme l'Associació de Veïns.